

Onderwerp:	Regionale visie nieuw beschut werk en aanpassing re-integratieverordening	Invullen door Raadsgriffie
Beleidsveld:	Sociale Zaken/Participatie	RV-nummer: 15/33
Portefeuillehouder:	M. Olij	Datum: 4 juni 2015
Contactpersoon:	Corina Garcia	Procedure: Commissie: 15 juni 2015; Raad: 29 juni 2015
Afdeling/team:	BR / MO	
Telefoon:	075 – 651 21 00	
E-mailadres:	corina.garcia@over-gemeenten.nl	

Samenvatting

Met ingang van 2015 is er geen nieuwe instroom in de Wet sociale werkvoorziening meer mogelijk. De Wajong is vanaf 2015 alleen nog toegankelijk voor mensen die volledig en duurzaam arbeidsongeschikt zijn.

Gemeenten krijgen de ruimte om een nieuwe voorziening beschut werk te organiseren. Het gaat om een doelgroep die door hun beperking een zodanige mate van begeleiding op- en aanpassing van- de werkplek nodig hebben, dat niet van een reguliere werkgever verwacht mag worden dat de werkgever deze mensen zomaar in dienst neemt. Overlap vindt plaats in de doelgroep arbeidsmatige dagbesteding.

De gemeenteraad moet vóór 1 juli 2015 in een verordening regels stellen over de voorziening beschut werk nieuw (artikel 8a lid 1 onderdeel e van de Participatiewet). De verordening is een vertaling van de visie die in de regio Zaanstreek Waterland is voorbereid en wordt op dezelfde manier aangeboden aan de diverse gemeenteraden.

Samengevat kiest de gemeente ervoor om geen voorziening beschut werk nieuw tegen ten minste het WML (CAO) aan te bieden, maar om gebruik te maken van de huidige mogelijkheden/instrumenten binnen het sociale domein en op zoek te gaan naar nieuwe alternatieven. De nadruk ligt op maatwerk; een passende plek voor iedereen. Zo kan, met hetzelfde budget, een grotere groep mensen uit de Participatiewet die ondersteuning nodig heeft, geholpen worden. Beoogd wordt om samen met partners in de gemeente passende plekken te creëren waar mensen kunnen werken of een betekenisvolle (arbeidsmatige) dagbesteding kunnen krijgen. Op deze manier wordt gebruik gemaakt van de bestaande infrastructuur en van de kennis en expertise van de doelgroep die in de gemeente aanwezig is.

Dit raadsvoorstel richt zich op de visie ten aanzien van beschut werk nieuw en de bijbehorende tekst in de re-integratieverordening (artikel 9). Overigens wordt voorgesteld om artikel 12 van de re-integratieverordening (no-risk polis) te wijzigen, conform de recente afspraken tussen de VNG en UWV. Deze laatste wijziging is meer technisch van aard.

1. Het voorstel in het kort

Voorgesteld besluit

De Raad besluit

1. de visie op beschut werk nieuw vast te stellen;
2. de wijzigingen in de Re-integratieverordening Participatiewet Zaanstreek-Waterland 2015 Oostzaan 2015 vast te stellen:
 - A. artikel 9 Participatievoorziening beschut werk nieuw;
 - B. artikel 12 No-risk polis.

Beleidskader

Beleidsplan Participatiewet Oostzaan

2. Aanleiding/probleem en doel

Aanleiding

De Participatiewet is gericht op iedereen die in staat is om te werken. De Participatiewet gaat gepaard met nieuwe arbeidsmarktinstrumenten. Eén van de instrumenten is een *nieuwe vorm* van beschut werk (in het vervolg beschut werk nieuw genoemd). Gemeenten zijn verplicht om hier beleid op te maken en bepalingen vast te leggen in een verordening. De beleidsvrijheid is groot; dat wil zeggen gemeenten bepalen zelf de wijze waarop invulling wordt gegeven aan dit instrument.

De Participatiewet benoemt de doelgroep voor beschut werk nieuw als volgt:
Mensen die uitsluitend in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden mogelijkheden hebben tot arbeidsparticipatie. Voor Oostzaan gaat het om naar schatting zo'n 0,5-1 persoon vanaf 2016 per jaar.

Op hetzelfde moment spelen belangrijke- overstijgende- ontwikkelingen een grote rol bij de invulling van beschut werk nieuw:

- De transities zorgen voor een heel nieuw speelveld voor gemeenten waardoor nieuwe inzichten en mogelijkheden (tot samenwerking) ontstaan;
- De transformatie van het sociaal domein is (steeds meer) gericht op de klant en niet op de regeling;
- Inherent aan de transformatie is het zoeken naar slimme verbindingen binnen het hele sociale domein. Zo is de gemeente is ook verantwoordelijk voor de (arbeidsmatige) dagbesteding vanuit de WMO die betrekking heeft op ongeveer dezelfde groep mensen;
- Bezuinigingen op de budgetten, waaronder het Participatiebudget, dwingen ons tot andere keuzes.

Bij de invulling van beschut werk nieuw is het de vraag hoe we slimme verbindingen tot stand kunnen brengen en, vanuit het nieuwe speelveld, op een andere manier kunnen kijken naar ondersteuning van mensen met beperkingen. Dit op een manier die past bij de huidige tijdsgeest en bestand is tegen veranderingen in het dynamische veld waarin we ons begeven en die bovendien financieel houdbaar is.

In de visie over beschut werk nieuw staat de vraag centraal: *hoe kunnen we ervoor zorgen dat zoveel mogelijk mensen mee kunnen doen in de maatschappij en dat we zoveel mogelijk kunnen bereiken met beschikbare middelen?*

Afgeleid daarvan is de vraag ten aanzien van beschut werk nieuw: welke ondersteuning bieden we mensen die alleen onder specifieke omstandigheden kunnen werken?

Doel/resultaat

In Oostzaan gaat het om naar schatting 0,5 tot 1 instroom per jaar van mensen uit deze doelgroep. Voor deze mensen worden passende beschutte (werk)plekken gezocht zoals beschreven in de visie.

3. Toelichting

Oplossingen

Er zijn 2 oplossingsrichtingen mogelijk:

A. Een klassieke werkplek met loongebouw en indicatie van het UWV;

In deze wettelijke regeling gaat het om werk dat onder een CAO valt en waarvoor loon en pensioen wordt verkregen. In dit scenario draagt de gemeente de kandidaat voor aan het UWV en stelt het UWV de indicatie vast. Als de indicatie wordt afgegeven door het UWV, heeft de gemeente een *plaatsingsplicht*. Gemeenten moeten dan een beschutte werkplek aanbieden met een beloning op basis van de wettelijke CAO.

B. Een plek in de maatschappij die passend is voor de klant- al dan niet loonvormend- waarbij de huidige participatiemogelijkheden worden benut.

In dit scenario richten de regels ten aanzien van beschut werk nieuw zich op het bieden van een plek in de maatschappij, waar mensen een betekenisvolle dagbesteding hebben of waar mogelijk kunnen werken onder specifieke omstandigheden. We gaan uit van wat er toe doet voor een persoon en zoeken naar een passende plek. Nadrukkelijk wordt de verbinding met arbeidsmatige dagbesteding gezocht. De voorzieningen die vanuit de gemeente worden aangeboden zijn gebaseerd op maatwerk.

Het verschil met het eerste scenario is dat het niet hoeft te gaan om loonvormend werk. Daarnaast volgen we niet de procesgang naar het UWV waar indicatie nodig is en de gemeente plaatsingsplicht heeft en waar wij structureel vast zitten aan een loongebouw.

Bij de beleidskeuzes spelen twee factoren een rol.

1. De mens

We gaan steeds meer uit vanuit meedoen in de breedste zin van het woord. En dat is maatwerk. We werken aan een inclusieve samenleving waar stempeltjes en indicaties niet leidend zijn. De Participatiewet gaat ten slotte uit van één regeling voor de onderkant.

Scenario A biedt kansen voor een relatief kleine kwetsbare groep. De keerzijde van deze keuze is echter de rechtsongelijkheid die het teweeg brengt ten opzichte van mensen die deze bijzondere rechten niet hebben. Al jaren komt een groep wwb'ers niet of moeilijk aan het werk vanwege andere problematiek die meer psychisch van aard zijn.

Ook zien we dat mensen binnen de arbeidsmatige dagbesteding feitelijk veel dezelfde kenmerken hebben als deze doelgroep voor beschut werk.

2. De financiën

De invulling van beschut werk nieuw zoals in scenario A is geschetst is relatief duur met een groot financieel risico en een langdurige verplichting.

In een situatie waar gemeenten al fors moeten bijleggen op de bestaande sociale werkvoorziening, en waar de SW-subsidie jaarlijks afneemt kan beschut werk nieuw een flinke aderlating zijn.

Daarnaast krimpt het Participatiebudget aanzienlijk en moeten keuzes gemaakt worden in de besteding van het budget. De toekenning van beschut werk nieuw is bovendien onomkeerbaar. Het beperkt daardoor de ruimte om andere mensen in de bijstand participatie-ondersteuning te bieden.

Voorgestelde oplossing

U wordt voorgesteld te kiezen voor scenario B: *een plek in de maatschappij die passend is voor de klant- al dan niet loonvormend- waarbij de huidige participatiemogelijkheden worden benut*. In deze visie staat de mens centraal en wordt gebruik gemaakt van de huidige mogelijkheden in het sociaal domein.

Nadrukkelijk wordt de verbinding met arbeidsmatige dagbesteding gemaakt, maar ook met andere arbeidsmarktinstrumenten die binnen de Participatiewet kansen scheppen voor deze doelgroep.

Wijziging re-integratieverordening (artikel 8a lid 1 onderdeel e van de Participatiewet):

Op 15 december 2014 is de re-integratieverordening vastgesteld. Ten aanzien van twee artikelen uit de re-integratieverordening stellen wij wijzigingen voor.

Wijziging re-integratieverordening Participatievoorziening beschut werk (artikel 9)

Deze tekst is niet meer in lijn met de visie op beschut werk nieuw en behoeft aanpassing. De gewijzigde tekst van artikel 9 van de re-integratieverordening is een vertaling van de visie en vind u terug in het raadsvoorstel.

Wijziging re-integratieverordening no-risk polis (artikel 12)

VNG en UWV hebben recentelijk nieuwe afspraken gemaakt over de no-riskpolis 2015 voor de gemeentelijke doelgroep van de banenafpraak in het kader van de Participatiewet. Voor werkgevers betekent deze afspraak dat zij voor gemeentelijke kandidaten in een garantiebana gebruik kunnen maken van de no-riskpolis die gelijk is aan de bestaande polis voor Wajongers.

Deze afspraak is tijdelijk en geldt alleen voor 2015. Het kabinet heeft een wetsvoorstel in voorbereiding om de no-riskpolis voor de gemeentelijke doelgroep per 2016 voor de duur van 5 jaar via het UWV te laten lopen.

De huidige tekst in artikel 12 is niet in lijn met deze afspraak. Daarom stellen wij voor om artikel 12 te wijzigen naar de tekst die terug te vinden is in het raadsvoorstel.

Financiële middelen

Binnen de beschikbare middelen van het Participatiebudget.

Communicatie

De voorliggende visie is ambtelijk voorbereid met de negen gemeenten uit de regio Zaanstreek Waterland en wordt onderschreven door alle portefeuillehouders uit de regio. Alle gemeenteraden hebben dezelfde presentatie gekregen in aanloop naar de besluitvorming. In alle gemeenteraden wordt dezelfde visie en verordening aangeboden. Binnen het proces van voorbereiding is, in een aantal regionale gemeenten, gesproken met afdelingen van de WMO, Werk & Inkomen en extern met diverse zorgpartijen. Voor de verdere uitwerking zal waar mogelijk regionaal worden opgetrokken en lokaal in verbinding met betrokken afdelingen en partijen. Inmiddels heeft een gesprek plaats gevonden tussen diverse zorgpartijen (Odion, Prinsenstichting, Heliomare etc.), Baanstede en de gemeente. De visie wordt door hen onderschreven. De conclusie van dat overleg was dat een sterkere samenwerking tussen organisaties een verbetering kan geven voor de doelgroep. Vervolgstappen in de uitwerking worden gezamenlijk gezet.

Monitoring/evaluatie:

Na besluitvorming zal zowel lokaal als regionaal gewerkt worden aan de nadere uitwerking. De implementatie zal naar verwachting in het najaar van dit jaar aan de orde zijn. Halverwege 2016 evalueren we: 'zitten we op de goede weg? Hebben we de goede trajecten ingekocht? Wat is het resultaat voor de klant? Zijn die tevreden? Missen we nog mogelijkheden om mensen uit de doelgroep een passende plek te bieden?'

De antwoorden op deze vragen zullen ertoe leiden dat we een aantal verbetervoorstellen doen om het aanbod verder te ontwikkelen.

Bijlagen

1. Regionale visie nieuw beschut werk
2. Wijzigingen re-integratieverordening in kaart
3. Re-integratieverordening

Het college van burgemeester en wethouders van Oostzaan,

de gemeentesecretaris,

G. Kolhorn

de burgemeester,

R. Meerhof

Onderwerp

Regionale visie nieuw beschut werk en aanpassing re-integratieverordening

RV-nummer: 15/33

Datum: 4 juni 2015

Procedure: Commissie: 15 juni 2015; Raad: 29 juni 2015

De raad van de gemeente Oostzaan

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d.: 2 juni 2015

Besluit:

1. de visie op beschut werk nieuw vast te stellen;
2. de wijzigingen in de Re-integratieverordening Participatiewet Zaanstreek-Waterland 2015 Oostzaan 2015 vast te stellen:
 - A. artikel 9 Participatievoorziening beschut werk nieuw;
 - B. artikel 12 No-risk polis.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de Raad van de gemeente Oostzaan, gehouden op 29 juni 2015

de griffier,

de voorzitter,

E.H.M. Ouwehand-Brussel

R. Meerhof